

[Bertel Dahlgaard.]

kommen oplagt — jeg troede, det lå klart for alle — at det drejer sig om at skabe et grundlag, der giver øget sikkerhed for, at en sådan samordning af kræfterne finder sted, og hvad vil det sige? Ja, det vil jo igen sige, at folketinget må gennemføre en sikkerhed for, at der på ethvert givet tidspunkt kommer til at foreligge et skøn over de økonomiske vilkår, hvorunder samfundet virker, et skøn over, hvad samfundet kan bære, et skøn, så vidt det er muligt, over den sandsynlige konjunkturudvikling i fremtiden. Når folketinget har sikret noget sådant, betyder det, at de økonomiske kræfter inden for erhvervslivet, inden for arbejdsmarkedet, på et objektivt og solidt grundlag stilles over for deres ansvar over for offentligheden, over for samfundet, på en helt anden måde, end det hidtil er sket, og på en helt anden måde, end det i øjeblikket er muligt.

For at illustrere, hvad der er tale om her, kan man i virkeligheden ikke gøre noget bedre end at henvise til, hvad der foregår i Sverige. Der har man et konjunkturforskningsinstitut, som afgiver sine beretninger til offentligheden, rigsdagen og organisationerne. Og hvad fører det i praksis til? Jo, det fører til, at forhandlingen i den svenske rigsdag vedrørende den økonomiske politik i stort omfang føres på grundlag af disse beretninger. Men ikke blot dette; det fører endvidere til, at man inden for organisationerne — i høj grad også internt inden for organisationerne — foretager sine overvejelser under hensyntagen til det materiale, der her foreligger.

Det er ikke ubekendt, at man inden for den organisation, der svarer til De samvirkende Fagforbund her i landet, altså Landsorganisationen derovre, tager hensyn til disse beretninger. Forud for en overenskomstperiodes udløb gennemdrøfter Landsorganisationens øverste ledelse landets økonomiske tilstand på det pågældende tidspunkt på grundlag af bl. a. det materiale, som foreligger fra det svenske konjunkturforskningsinstitut; det bevirker, at man inden for den svenske Landsorganisation meget ofte simpelt hen foretager et generelt skøn over, på hvilket niveau det er forsvarligt at stille sine krav i den følgende tid, og at det, der derefter bliver tilbage for de

enkelte fagforbund at tage stilling til, ikke er afgørelsen med hensyn til de generelle lønkrav eller lønoverenskomster, men alle de mange enkeltheder.

Det er i virkeligheden det forhold, det drejer sig om, og vort forslag om konjunkturforskning er grundlaget for alt det følgende. Men det ærede medlems udtalelser her i dag synes virkelig at vise, at der bag det ærede medlems partis uvilje imod vort forslag ligger en manglende erkendelse af, hvad hele problemet drejer sig om. For sandheden er jo den, at man simpelt hen søger at undergrave hele denne tanke, søger at undergrave det lovforslag, vi har fremsat.

Det begyndte for snart 2 år siden, da vi stillede forslag om nedsættelse af det såkaldte samordningsudvalg. Man var så venlig at stemme for det, men man søgte samtidig at gøre det til grin. Medens samordningsudvalget arbejdede, hvad skete der da? Ja, der skete — i høj grad også i den presse, der knytter sig til det ærede medlems parti — en slags forud gøren grin med, hvad man kunne vente af dette samarbejde. Det hørte op, efter at udvalget havde afgivet sin betænkning, og efter at den havde vundet omtrent enstemmig tilslutning her i landet. Det var altså en fremgangsmåde, som ikke kunne opretholdes; men den opretholdes dog på sin vis derved, at nu skal dette lovforslag, som er grundlaget for det hele, standses her i folketinget, for så vidt det ærede medlems parti har nogen mulighed derfor.

Jeg har så kun en enkelt bemærkning endnu til det ærede medlem hr. Poul Møller. Jeg synes ærlig talt, logikken svigter med hensyn til tanken om at overføre overskuddet til nationalbanken. Nu må vi stille dette problem ganske nøgternt og klart op. Er det det ærede medlems mening, at antallet af de boliger, der i øjeblikket opføres, altså de ca. 20 000 lejligheder, der bygges årligt, skal sættes ned? Så kan det simpelt hen ske i kraft af en ændring af boligstøtteleven. Eller er det det ærede medlems mening, at det skal opretholdes? For hvis det skal opretholdes, så sker der ikke det allerringeste med hensyn til hele kredittilstanden her i landet, om staten sælger sine obligationer, eller man overfører obligationerne til nationalbanken, som derefter sælger dem. Jeg vil gerne — det har